

**Əmlaka mülkiyyət hüququ və digər əşya hüquqlarının itirilməsi üzrə
könüllü sığorta (Titul sığortası) Qaydaları**

ÜMUMİ ANLAYIŞLAR

Sığortalı - sığorta haqqı ödəyən, sığorta obyektinin sığorta etdirilməsində sığorta marağı olan sığorta müqaviləsinin tərəfidir.

Sığortaçı — İcbari sığorta üzrə icbari sığorta növlərinin həyata keçirilməsini tənzimləyən qanunlarda, könüllü sığorta üzrə sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulan sığorta hadisəsi baş verdiyi halda sığorta ödənişini vermək öhdəliyi daşıyan sığorta müqaviləsinin tərəfidir.

Faydalanan şəxslər - sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq sığorta ödənişi verilməli olan şəxsdir. Sığorta müqaviləsində faydalanan şəxs qismində başqa şəxs nəzərdə tutulmamışdırsa, sığortalı və (və ya) Sığorta olunan faydalanan şəxs sayılır.

Aktuari - iqtisadi-riyazi hesablamalar aparmaqla sığorta haqlarının hesablanmasının əsaslarını müəyyən edən, həmçinin sığorta ehtiyatlarını hesablayan mütəxəssis,

Sığorta hadisəsi — sığorta müqaviləsinə görə sığorta ödənişinin sığortalıya, sığorta olunana və ya digər faydalanan şəxslərə ödənilməsi üçün əsas olan, sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində baş verən hadisə və ya yaranan haldır.

Sığorta məbləği — sığortalanmış risklər üzrə sığortaçının öhdəliyinin son həddidir.

Sığorta tələbi - sığorta hadisəsi baş verdikdə sığortalının, sığorta olunanın və ya faydalanan şəxsin sığortaçıya öz vəzifələrini qanunvericiliyə və sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq icra etməsi barədə müraciəti;

Sığorta ödənişi — sığorta hadisəsi baş verdikdə icbari sığorta qanunlarına və ya sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq sığortaçı tərəfindən ödənilən maliyyə kompensasiyasıdır.

Sığorta obyekt - sığortalının, yaxud sığorta olunanın qanunazidd olmayan hər hansı əmlak manafeyidir.

Sığorta predmeti — sığorta müqaviləsi üzrə sığortalanan əmlak mənafeələrinin aid olduğu fiziki şəxs, əmlak və ya haldır.

Sığorta marağı - Sığorta marağı sığorta hadisəsinin baş verəcəyi təqdirdə sığortalının maliyyə itkisinə məruz qalması ehtimalı ilə şərtlənən və onun sığorta obyektini sığorta etdirmək hüququnun əsaslandığı mənafeədir.

Sığorta haqqı – risklərin qəbul edilməsi və ya bölüşdürülməsi müqabilində Sığorta qanunvericiliyinə uyğun olaraq, sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulan qaydada sığortalının sığortaçıya ödəməli olduğu pul məbləği,

Sığorta riski və ya risk - sığorta obyektini ilə bağlı itkilərin və ya zərərlərin yaranmasına səbəb olan hadisənin yaranma ehtimalı, həmçinin bu ehtimala qarşı sığortaçının üzərinə götürdüyü öhdəlik,

Sığorta tarifi - sığorta haqqının hesablanması üçün aktuari hesablamalarına əsasən müəyyən edilən faiz dərəcəsi;

Sığorta müqaviləsi - sığortalının müvafiq sığorta haqqı ödəməsi müqabilində sığorta obyektinin məruz qala biləcəyi risklərlə bağlı itkilərin, dəyən zərərin əvəzinin və ya razılaşıdırılan pul məbləğinin müəyyən bir hadisənin baş verməsi əsasında ödənilməsinin sığortaçı tərəfindən öhdəlik kimi götürülməsi şərtlərinin təsbit edildiyi razılaşmadır.

Sığorta şəhadətnaməsi - Sığortaçı sığortalıya verdiyi sığorta müqaviləsinin bağlanması faktını təsdiq edən sənəddir.

Sığortanın müddəti — sığorta risklərinin sığortalanmış hesab olunduğu müddət

Azadolma məbləği - sığorta hadisəsi nəticəsində yaranan itkilərin və ya dəyən zərərin sığorta təminatı ilə əhatə olunmayan və sığortalının üzərində qalan hissəsidir.

Gözləmə müddəti - sığorta hadisəsi nəticəsində gözləmə müddəti ərzində yaranan itkilərin əvəzinin ödənilməsi sığortalının üzərində qalan hissəsidir.

Əhəmiyyətli hallar — Sığorta müqaviləsi bağlanarkən sığortalı özünə məlum olan, habelə sığortaçının yazılı surətdə tələb etdiyi və müqavilədən imtina etmək, yaxud onu məzmunu dəyişdirilmiş şəkildə bağlamaq qərarına təsir göstərə bilən bütün hallar barədə sığortaçıya verməli olduğu məlumatlar.

Sığortanın ərazisi — sığorta obyektinin sığortalanmış hesab olunduğu müəyyən ərazi həddləri.

XÜSUSİ ANLAYIŞLAR

Əmlak - istənilən əşyaların və qeyri-maddi əmlak nemətlərinin toplusudur.

Daşınmaz əmlak -Torpaq sahələri, yer təkli sahələri, ayrıca su obyektləri, meşələr, çoxillik əkmələr, binalar, qurğular və torpaqla möhkəm bağlı olan digər əşyalar, yəni təyinatına tənəsübsüz zərər vurulmadan yerinin dəyişdirilməsi mümkün olmayan obyektlər daşınmaz əşyalardır. Mülkiyyət hüququ və daşınmaz əmlaka digər hüquqlar, bu hüquqların məhdudlaşdırılması, əmələ gəlməsi, başqasına keçməsi və xitamı dövlət qeydiyyatına alınmalıdır.

Daşınar əmlak - Daşınmaz əşyalara aid edilə bilməyən bütün əşyalar daşınar əşyalar sayılır.

Mülkiyyət hüququ - subyektin ona mənsub əmlaka (əşyaya) öz istədiyi kimi sahib olmaq, ondan istifadə etmək və ona dair sərəncam vermək üzrə dövlət tərəfindən tanınan və qorunan hüququdur.

Maliyyə itkiləri — maliyyə (pul) və ya iqtisadi itki.

Hüquqi xərclər — sığorta hadisəsi nəticəsində Sığortalıya qarşı irəli sürülən iddiaların araşdırılması və müdafiəsi üçün Sığortaçının razılığı ilə Sığortalı tərəfindən çəkilən zəruri xərclər.

Məhkəmə işi - məhkəmə çəkişməsi, arbitrai, vasitəçilik, məhkəmə qərarı və ya mübahisə həllinin digər vasitəsi başa düşülür.

İcraçı — əvəzli müqavilə üzrə istehlakçı üçün işləri icra edən və ya xidmətlər göstərən istənilən hüquqi-təşkilati mülkiyyət formasına malik hüquqi və ya fiziki şəxs.

Satıcı — alqı-satqı müqaviləsi üzrə malları realizə edən istənilən hüquqi-təşkilati mülkiyyət formasına malik hüquqi və ya fiziki şəxs.

İş - maddi nəticələri istifadəyə (istehlaka) verilən, sifarişçinin tapşırığı ilə icraçının işi.

Məhsulun keyfiyyəti — malın (işin, xidmətin) müəyyən edilmiş və ehtimal olunan tələbata və həmçinin təhlükəsizlik tələblərinə cavab vermə qabiliyyəti ilə bağlı keyfiyyətlərinin məcmusu.

Standart - dövlət standartı, sanitariya normaları və Qaydaları, inşaat normaları və Qaydaları və qanunvericiliyə uyğun olaraq malların, işlərin, xidmətlərin keyfiyyətinə dair tələbləri müəyyən edən digər normalar.

BÖLMƏ 1. SIĞORTA NÖVÜ VƏ BU NÖVƏ AİD OLAN SİNİF

Maddə 1. Sığortanın növü

1.1. Sığortanın növü qeyri-həyat sığorta sahəsi üzrə əmlak sığortasına aiddir.

Maddə 2. Sığortanın sinifi

2.1. Qeyri-həyat sığortası sahəsində sığorta obyektinə görə əmlak sığortasına aid olan əmlakın sığortası üzrə aşağıdakı sinif:

Digər şəxslərin hər hansı bir əmlaka mülkiyyət hüququnun mübahisələndirilməsi ilə əlaqədar qaldırdıqları iddiaları əsasında həmin əmlaka mülkiyyət hüququnun itirilməsi ilə əlaqədar sığortalının əmlak mənafeələrinə dəyən zərərin əvəzinin tam və ya qismən ödənilməsi miqdarında Sığorta ödənişinin həyata nəzərdə tutan titul sığortası.

BÖLMƏ 2. SIĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN TƏRƏFLƏRİ

Maddə 3. Sığortaçı

3.1. Bu Qaydalara əsasən Sığortaçı “PAŞA Sığorta” ASC-dir.

Maddə 4. Sığortalı

4.1. Bu Qaydalara əsasən Sığortalı sığorta obyektinə münasibətdə sığorta marağı olan istənilən fiziki və ya hüquqi şəxs hesab olunur.

Maddə 5. Faydalanan şəxs

5.1. Sığorta müqaviləsi sığorta obyektinin qorunmasında maraqlı olan hər hansı başqa şəxs – Faydalanan şəxsin xeyrinə də bağlana bilər.

5.2. Faydalanan şəxsin adı sığorta müqaviləsində göstərilməlidir.

5.3. Sığorta müqaviləsinin Faydalanan şəxsin xeyrinə bağlanması Sığortalını müqaviləyə əsasən vəzifə və öhdəliklərindən azad etmir.

5.4. Bu Qaydalar və sığorta müqaviləsi ilə Sığortalıya aid edilən bütün müddəalar sığortadan faydalanmaq niyyətində olan Faydalanan şəxsə də eyni həcmdə aid edilir.

BÖLMƏ 3.SIĞORTA PREDMETİ VƏ OBYEKTİ

Maddə 6. Sığorta obyektı

6.1. Bu Qaydalara əsasən digər şəxslərin hər hansı bir əmlaka mülkiyyət hüququnun mübahisələndirilməsi ilə əlaqədar qaldırıldıqları iddiaları əsasında həmin əmlaka mülkiyyət hüququnun itirilməsi ilə əlaqədar sığortalının əmlak mənafehi sığorta obyektı hesab edilir.

Maddə 7. Sığorta predmeti

7.1 Bu Qaydalara əsasən digər şəxslərin hər hansı bir əmlaka mülkiyyət hüququnun mübahisələndirilməsi ilə əlaqədar qaldırıldıqları iddiaları əsasında həmin əmlaka sığortalının mülkiyyət hüququnun itirilməsi Sığorta predmeti hesab olunur.

BÖLMƏ 4.SIĞORTA MƏBLƏĞİ

Maddə 8. Sığorta məbləği

8.1. Sığorta müqaviləsi üzrə sığorta məbləği Sığortalı ilə və Sığortaçı arasındakı razılığa əsasən Sığorta müqaviləsinə (sığorta şəhadətnaməsinə) əsasən müəyyən edilir.

8.2. Sığorta məbləği sığortalanmış risklər üzrə sığortaçının öhdəliyinin son həddidir.

8.3. Sığortaçı sığorta ödənişini sığorta məbləği həddində həyata keçirir və bir sığorta hadisəsi üzrə sığorta ödənişi heç bir halda sığorta məbləğini aşı bilməz.

BÖLMƏ 5. SIĞORTA TƏMİNATI

Maddə 9. Sığorta hadisəsi və sığorta riskləri

9.1. Bu Qaydalara əsasən Sığortalının aşağıda sadalanmış risklər nəticəsində sığorta müqaviləsinin imzalanması zamanı ona mənsub olan əmlaka dair mülkiyyət hüququnun (sahiblik, istifadə və sərəncam hüququnun) məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş qərarına (qətnaməsinə, hökmünə) əsasən itirilməsi və ya məhdudlaşdırılması ilə əlaqədar yaranmış zərər sığorta hadisəsi hesab edilir:

a) Mülkiyyət hüququnun əldə edilməsi məqsədilə Sığortalı tərəfindən bağlanmış alqı-satqı, icarə, ipoteka, dəyişdirmə, bağışlama müqaviləsinin etibarsız hesab edilməsinə dair üçüncü şəxslərin tələbləri;

b) Əmlakın vicdanlı sahibi tərəfindən Sığortalının sahibliyindən geri tələb edilməsi;

c) Sığorta şəhadətnaməsində qeyd edildiyi təqdirdə aşağıdakı risklər:

- sənədlərin qeydiyyatı zamanı dələduzluq yaxud fırıldaqlıq əlamətinin olması,
- varislərin və ya 18 yaşına çatmamış şəxslərin maraqlarının nəzərə alınmaması,
- əmlakın əvvəlki özəlləşdirilməsi yaxud satışının qanunsuz olması,
- əmlakın eyni vaxtda iki və daha artıq şəxsə satılması,
- satıcıların aldatması, həmçinin sənədlərin qeydiyyatı zamanı etinasızlıq nəticəsində yol verilmiş səhvlər, nəzərdən qaçırımlar,
- ağıl zəifliyi və ya ruhi xəstəlik nəticəsində məhkəmə tərəfindən fəaliyyət qabiliyyəti olmayan hesab edilən şəxslərlə, eyni zamanda həbsdə olan, yaxud qanunla imza səlahiyyəti əlindən alınan şəxslərlə sövdələşmənin həyata keçirilməsi
- güc, zorakılıq yaxud etibardan sui-istifadə etməklə imzalatdırılan sövdələşmələr (alqı-satqı müqavilələri)
- ər və ya arvadın birinin razılığı olmadığı halda digərinin ümumi birgə əmlakı satması, bağışlaması və s.
- inşaatın dayandırılması, dondurulması,
- binanın/daşınmaz əmlakın keyfiyyətsiz inşa edilməsi yaxud mövcud standartlara cavab verməməsi nəticəsində istifadəyə yararsız hesab edilməsi riskləri də daxil olmaqla qanunla qadağan olunmayan bütün digər hallar.

9.2. Sığorta müqaviləsində cür nəzərdə tutulmamışdırsa, təminatla bu təminatla əsasən iddianın predmetini təşkil edə biləcək hər hansı məsələ ilə bağlı sığortaçının əvvəlcədən razılığı ilə çəkilmiş bütün digər xərc və məsrəflər daxildir.

9.3. Sığortalı ilə imzalan sığorta şəhadətnaməsinə əsasən daha geniş sığorta təminatı nəzərdə tutula bilər.

Maddə 10. Sığorta Risklərindən İstisnalar və (və ya) Sığorta Təminatında Məhdudiyyətlər

10.1. Sığorta müqaviləsində başqa cür nəzərdə tutulmamışdırsa, Sığortalının aşağıda sadalananlar nəticəsində baş vermiş zərəri sığorta hadisəsi hesab olunmur:

10.1.1. Əvəzli və ya əvəzsiz müqaviləyə əsasən sığortalanmış əmlaka dair mülkiyyət hüququnun Sığortalı tərəfindən itirilməsi və ya özgənəkləşdirilməsi,

10.1.2. Əmlaka dair mülkiyyət hüququnun rəsmiləşdirilməsi zamanı İlazımi vergi və ya digər ödənişlərin Sığortalı tərəfindən həyata keçirilməməsi,

10.1.3. Dövlət orqanlarının göslərişi, tələbi və ya digər hərəkətləri, qanunların, sərəncamların və ya digər normativ hüquqi aktların qəbul edilməsi, həmçinin dövlət və ya bələdiyyə məqsədləri üçün əmlakın özgəninkiləşdirməklə müsadirə edilməsi,

10.1.4. Mülkiyyətçinin öhdəliklərinin təmin edilməsi məqsədilə tələblərin əmlaka yönəldilməsi,

10.1.5. Qanuna görə həmin şəxsə mənsub ola bilməyən əmlakın özgəninkiləşdirilməsi,

10.1.6. Paylı mülkiyyətin mülkiyyətçiləri tərəfindən Sığortalıya əmlakın naturada ayrılması əvəzinə onun payının dəyərini ödənilməsi

10.1.7. Daşınmaz əmlakın yerləşdiyi (Sığortalıya mənsub olmayan) sahəyə dair sığortalının istifadə hüququnun itməsi nəticəsində həmin daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət hüququnun itirilməsi;

10.1.8. Sığortalı tərəfindən ona mənsub olan yaşayış sahəsinin və ya digər əmlakın təyinatına uyğun olmayan şəkildə istifadə edilməsi, qonşuların hüquq və maraqlarının sistemtik olaraq pozulması və ya yaşayış sahəsinin (və ya digər əmlakın) məhv olmasına şərait yaradan təsərrüfatsızcasına istifadə edilməsi,

10.1.9. Qanunvericiliyin tələblərini pozmaqla istifadə olunan torpaq sahəsinin özgəninkiləşdirilməsi,

10.1.10. Düzgün davranışın olmaması səbəbindən ev heyvanlarının özgəninkiləşdirilməsi, :

10.1.11. Sığortalının əmlaka dair mülkiyyət hüququndan imtina etməsi və ya bu cür hüququn məhdudlaşdırılmasına dair razılıq verməsi (həmçinin, iddianın qəbul edilməsi və ya barışıq razılaşmasının imzalanması yolu ilə);

10.1.12. Əmlaka dair mülkiyyətin hüququnun itirilməsi ilə birbaşa səbəb əlaqəsində olsun cinayətin Sığortalı tərəfindən törədilməsi,

10.1.13. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən Sığortalının vicdansız sahib kimi qəbul edilməsi;

10.1.14. İstənilən səbəbdən Sığortalının əldə etdiyi əmlakın məhv olması,

10.1.15. Sığortalının əldə etdiyi əmlakın təyinatı üzrə istifadə etməməsi və ya qanunvericiliyin tələblərini pozmaqla istifadə etməsi,

10.1.16. Əldə edilən əmlakın Sığortalı tərəfindən xüsusiyyətlərinin, xassələrinin və konstruktiv parametrlərinin dəyişdirilməsi,

10.1.17. Sığortalının spirtli içkilər, narkotik vasitələr və ya psixotrop maddələrin təsiri altında, həmçinin hərəkətlərinin mənasını başa düşmədiyi və ya onlara rəhbərlik edə bilmədiyi vəziyyətdə etdiyi hərəkət (hərəkətsizlik),

10.1.18. Əqd üzrə qoyulan cərimələr, dəbbə pulu və s.:

10.1.19. Əqdin etibarsız hesab edilməsi nəticəsində yaranan dolaylı itkilər (əldə çıxmış fayda və s.):

10.1.20. Sığorta müddətinin bitməsindən sonra mülkiyyət hüququna xitam verilməsi və ya məhdudlaşdırılması ilə əlaqədar Sığortalıya qarşı qaldırılan istənilən iddia və ya tələblər,

10.1.21. Mülkiyyət hüququna dair ər-arvad (boşanmış ər-arvad daxil olmaqla), valideynlər, uşaqlar, istənilən qohumlar (bir şərtlə ki, onlardan biri Sığortalının özüdür) və ya Sığortalının ailəsinin digər üzvləri arasında yaranmış mübahisələr və ya qaldırılmış iddialar,

10.1.22. Obyektin özbaşına tikinti hesab edilməsi. Bu istisna o hallara tətbiq edilmir ki, obyektin özbaşına tikinti hesab edilməsinə əsas kimi səlahiyyətli orqanın və ya vəzifəli şəxsin tikintiyə icazə verilməsi, tikinti üçün torpaq sahəsinin ayrılması barədə qərarının və digər bu kimi qərarların ləğv edilməsi (həmin qərarın qanunsuz, eləcə də tam və ya qismən saxta elan edilməsi səbəbindən) çıxış etsin, (bir şərtlə ki, həmin qərarlar nəticəsində tikinti öncədən qanuni hesab edilmiş olsun və onun qeydiyyatdan alınmasını mümkün olsun), Sığortalı (Faydalanan şəxs) özü isə sığorta müclaviləsi bağlanan ana bu cür qərarların qanuna zidd olmasından xəbərdar edilməmiş olsun və ya bunu bilməli olmasın.

10.1.23. Nüvə partlayışı, radiasiya və ya radioaktiv zəhərlənmə,

10.1.24. Hərbi əməliyyatlar və ya hərbi xarakterli tədbirlər hesab edilən hallar:

10.1.25. Vətəndaş müharibələri, iğtişaşlar, tətilər, qiyam, üsyan və bu kimi digər hadisələr

10.1.26. Dövlət orqanlarının göstərişinə əsasən mülkiyyətin müsadirə edilməsi, özgəninkiləşdirilməsi, həbs edilməsi və ya məhv edilməsi ilə əlaqədar Sığortalı tərəfindən mülkiyyət hüququnun itirilməsi.

10.2. Aşağıdakı əmlaka dair mülkiyyət hüququnun itirilməsi ilə əlaqədar sığorta müqaviləsi imzalanmışdır:

10.2.1. Pullar (xarici pul vahidləri daxil olmaqla) və qiymətli kağızlar;

10.2.2. Əl yazmaları, cizgilər və digər sənədlər, kompüter sistemlərinə dair məlumat daşıyıcıları, slaydlar, şəkillər, audio və videoqeydlər;

10.2.3. Qiymətli daşlar və metallar;

10.2.4. İncəsənət əsərləri, poçt markaları, antikvar əşyalar və onlardan ibarət kolleksiyalar və s.,

10.2.5. Dini əşyalar;

10.2.6. Ev heyvanları, quşlar, ev bitkilər və digər heyvanlar;

10.2.7. Müəlliflik, patent və əlaqəli hüquqların obyektləri;

10.3. Müvafiq Sığorta müqaviləsinə əsasən, tərəflər arasında digər istisnalar da müəyyənləşdirilə bilər.

BÖLMƏ 6. SİĞORTA MÜQAVİLƏSİ BAĞLANMASI, HƏMÇİNİN ONA ƏLAVƏ VƏ DƏYİŞİKLİKLƏR EDİLMƏSİ VƏ XİTAM VERİLMƏSİ QAYDASI

Maddə 11. Sığorta müqaviləsinin bağlanması

11.1. Sığorta müqaviləsinin bağlanması üçün Sığortalı Sığortaçının ərizə/sorğu formasını doldurur.

